

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Monumenta Paderbornensia

Ferdinand <II., Paderborn, Bischof>

Francofurti ; Lipsiæ ; Norjbergæ, 1713

VII. De aliena à veteri Religione Academia in Westphalia tentata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29975

atque præfidiis non ad suam modò, verùm ad totius Christianæ reip. utilitatem abundaturam.

CAPUT VII.

De aliena à veteri Religione Academia in Westphalia tentata.

Quare nunquam tibi pro eo ac meretur hoc tamdiu optatum beneficium, gratiam Westphalia referet. Tu enim primus in media ejus luce campum aperuisti, in quo nostrorum hominum industria, in exiguum gyrum paucarum nuper disciplinarum compulsæ, liberè tandem ad omnem Sapientiam excurrere, cognosci que possit. Tibi debet omnis posteritas, quòd quæ majores nostri litterarum decora, atque præfidia peregrè petebant, ea jam domi, te auctore nascantur, atque ita patriam, quam adhuc parentem tantùm, & altricem suam vocabant, deinceps, tuo beneficio, eorum quoque bonorum procreatricem sint habituri, quæ sola, cum semel possidere cœperimus nunquam nostra esse desinent. Est verò aliud quoque quod divinæ providentiæ gratulemur. neque enim mihi tam lætandum videtur, quòd aliquando hoc doctorum hominum seminarium in Westphalia sit conditum, quàm quòd eam mentem veteris, atque Orthodoxæ religionis colenti Principi potissimùm injecerit. Neque enim defuerunt qui secessione ab Ecclesia Catholica factâ, Westphalam post annos jam demum octingentos veritatem se docturos professi, suis novis opinionibus, Academiarum more, non modò Ecclesiarum opibus, sed etiam Ecclesiasticis Principibus administris extruere gymnasia laborarunt. Fuit in eo numero superiore seculo Arnoldus Burenus, cujus extat oratio sanè verbosa ad Franciscum Monasteriensem Episcopum, non sine præfatione Philippi Melanchthonis. In ea principio mirificè laudat Episcopum, quòd *incredibili totius propè Germaniæ admiratione, à Pontificia illa, ut ipse loquitur, impietate ad*

puram Christi doctrinam (Lutheri deliramenta dixisse oportuit) se transtulerit. deinde persuadere conatur, ut Westphalia juventuti ludum aperiat, qui non solum inferiorum artium tractatione, sed etiam Theologicarum rerum, & Jurisprudentiae professione nobilitetur. Addit incredibile esse, quanta futura sit istius beneficii gloria: Unum illum ex omnibus Episcopis, quibus unquam Westphalia Ecclesia, atque Resp. fuerit commissa, extitisse, qui primus in illam Ecclesiam sacrosanctam Evangelii doctrinam, & in scholam, verè piam, & salutarem institutionem, omnibus ineptis impiisque somnis ex illis deturbatis, intulerit. Hæc ille. Ac sanè si quod unquam fuit tempus oblatum Westphaliæ divinitus, quo meritò poterant omnium animi ad Academiæ cupiditatem erigi, hoc profectò illud fuit, cum amplà, & validâ inprimis Urbe ex Anabaptistarum fanaticorum hominum, & omnis honestæ doctrinæ conjuratorum hostium dominatu, in libertatem vindicatâ, omnes vehemens quoddam dementissimæ illius inscientiæ, atque barbariæ, tam recenti malo, odium percepissent. Itaque post receptam urbem, eorum qui ludum in illa litterarium, de quo nuper dixi, celebrabant, duo admodum millia censa fuisse accepimus. Cùm ergo ad minorum, ut ita dicam, gentium artes, tanti concursus fierent, quid futurum fuisse putemus condicâ Academiâ, in qua sublimiorum quoque doctrinarum studia viguissent? Sed nimirum hujus meriti gloriam DEUS tuæ Celsitudini, Princeps optime, reservabat. Neque verò, quâ fuit in nos bonitate, commisit, ut civitas vixdum illâ turbulentissimâ tempestate perfuncta, eis cathedras, & subsellia erigeret, qui primi ejus commovendæ duces extiterant. Quis enim est rerum illo tempore gestarum tam rudis, qui nesciat Lutherianos prius in Catholicos, quàm in Lutherianos Anabaptistas, coortos, his facies ad rempub. turbandam prætulisse? Quis ignorat huic ipsi Francisco, ad quem scribit Burenus, non Anabaptistas modò, sed etiam Lutherianos rerum novarum, & seditionis poenas dedisse? Ac fuit ille quidem deinde, nescio quo illo-

Vide
Laur. Fabricium
exam. In-
quis. Mo-
nast. c. 7.

rum

rum temporum fato, eò delapsus, ut haud dubiè eorum partibus faveret, quorum sceleratos impetus antè compresserat: ne tamen ei Episcopatus, Pontificis Max. sententiâ, ut erat institutum, abrogaretur, supremum Canonorum Collegium, ob magna viri in Ecclesiam merita, intercessit, deditque operam ne quid præterea res Catholica detrimenti caperet. Verùm, quæ, malum, est hujus hominis impudentia? primusne Franciscus sacrosanctam Evangelii doctrinam in Westphaliâ intulit? itane? tot sanctitate & doctrinâ illustres antistites, qui à fundata in his terris Christiana religione Ecclesiam gubernarunt, expertes Evangelicæ doctrinæ fuerunt? quid? antequam Petrus Werthemius ad res novas moliendas Monasterium Marpurgo mitteretur, scholæ ineptis, & somniis refertæ erant?

CAPUT VIII.

*Novum Evangelium cum summo Academia-
rum odio natum.*

SCio quæ ille somnia intelligat. nempe Missam, Purgatorium, Sanctorum invocationem, & similia Ecclesiæ Catholicæ dogmata, quæ sapientissimus quisque veterum Patrum complexus est, ut nemini possit esse dubium, quin illi potius somnient, qui ista repudiant. At ego in hoc ipso de quo agimus Academiarum negotio tam planum facio ipsos illos novi Evangelii architectos somniasse, seu potius delirasse, ut ex eo, quod iis circa has artes contigit, in quibus erant indè ab ineunte ætate versati, conjici possit, eos cum toti antiquitati in gravissimis fidei decretis somnia objiciunt, omnino de potestate mentis exisse. Quæro enim ex Burenio, num hic ille Philippus, cujus præconio suam orationem commendari voluit, non aliquando Academias, & bonarum litterarum gymnasia sit execratus, & infano odio persecutus? Quæro num meminerit anno Salutis nostræ M. D. XXI. gæncis formis excusam esse orationem Didymi Faventini nomine,